

Datum
13.12.2024

Oprávněná úřední osoba
PhDr. Aleš Naňák, Ph.D.

Číslo jednací
KUZL 98840/2024

Spisová značka
KUSP 64791/2024

Příkaz

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor kultury a památkové péče (dále jen „správní orgán“), jako věcně příslušný podle ust. § 29 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, podle § 36 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) a jako místně příslušný správní orgán dle ust. § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)

vydává na základě § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon č. 250/2016 Sb.“) ve spojení s ust. § 150 odst. 1 správního řádu tento příkaz:

I.

_____, IČO _____
(dále jen „obviněná právnická osoba“),

se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle ust. § 35 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči, kterého se měla dopustit tím, že na pozemcích parc. č. _____

a _____ v katastrálním území _____, okres Kroměříž, Zlínský kraj ke dni 19.07.2024 zahájila a prováděla stavební a výkopové práce související se stavbou _____, aniž by předem oznámila záměr prací Archeologickému ústavu Akademie věd ve smyslu ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči.

II.

Za spáchání uvedeného přestupku se obviněné právnické osobě ukládá podle § 35 odst. 5 písm. b) zákona o státní památkové péči a § 35 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. ve spojení s § 90 odst. 1 téhož zákona správní trest **napomenutí**.

Odůvodnění

Dne 19.07.2024 bylo správnímu orgánu doručeno podání Archeologického ústavu Akademie věd ČR, Brno, v.v.i. (dále též „AÚ AV ČR“), které obsahovalo konstatování, že na pozemcích parc. č. _____

_____ a _____ v katastrálním území _____, okres Kroměříž, Zlínský kraj ke dni 19.07.2024 byly zahájeny a jsou prováděny stavební a výkopové práce související se stavbou _____, aniž by předem byl záměr prací oznámen AÚ AV ČR ve smyslu ustanovení § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Dále bylo v podání uvedeno, že dotčené území je územím s archeologickými nálezy III. kategorie, kde výskyt archeologických nálezů není doložen, ale nelze jej vyloučit.

Na základě výše uvedené skutečnosti správní orgán opatřením ze dne 19.08.2024 čj. KUZL 73075/2024 oznámil stavebníku, tedy obviněné právnické osobě, která je vlastníkem dotčených pozemků, předvolání podle § 137 odst. 1 a 2 a podle § 59 správního řádu k podání vysvětlení k uvedenému přestupku, které bylo nařízeno na den 04.09.2024 v 13:00 hodin a současně uvedl poučení o procesních právech a povinnostech zaručených správním řádem a zákonem č. 250/2016 Sb. Opatření bylo obviněné právnické osobě doručeno 19.08.2024 prostřednictvím datové schránky.

Jednání ve věci podání vysvětlení proběhlo ve stanoveném termínu a zúčastnil se ho pan [REDAKCE] (nar. [REDAKCE], který jako místopředseda spolku jedná jménem stavebníka (dále jen „jednatel“). Jednání se též účastnil pan [REDAKCE] (nar. [REDAKCE], který se však do protokolu nevyjadřoval. Na vyžádání předložil jednatel obviněné právnické osoby doklad totožnosti, následně byl poučen o svých právech. Po seznámení se spisem jednatel uvedl do protokolu, že [REDAKCE] v posledních letech usiloval o získání stavebního povolení pro projekt sportoviště – [REDAKCE]. V průběhu řízení vypracoval řadu posudků a zajistil vyjádření institucí dotčených předmětným projektem. V koordinovaném závazném stanovisku byla zmíněna informace: „zájmy ochrany památkové péče nejsou záměrem dotčeny“. Vzhledem ke skutečnosti, že podmínky ostatních institucí jsme vzaly jako relevantní a závazné, informace o památkové péči v nás vyvolala dojem, že není třeba tuto oblast dále řešit, což nám potvrdilo i rozhodnutí o schválení stavebního záměru vydané MěÚ v Bystřici pod Hostýnem. Stavba byla předána zhotoviteli 19.04.2024 a oznámena MěÚ v Bystřici pod Hostýnem. Dne 18.07.2024 jsme byli kontaktováni stavebním úřadem v Bystřici pod Hostýnem se sdělením a vyjádřením k podnětu ve věci památkové ochrany a archeologické péče. Okamžitě jsme kontaktovali Archeologický ústav AV Brno a po telefonické domluvě s paní Mgr. Hanušovou jsme zaslali dokumenty a fotografie probíhající stavby. Nabídli jsme možnost prohlídky na místě a vysvětlili, že opomenutí oznámení nebyl záměr, ale neznalost podložená sdělením v koordinovaném závazném stanovisku. Od 18.07.2024 nás již AÚ AV Brno nekontaktoval a nabídku prohlídky staveniště nevyužil. Rádi bychom poskytli jakoukoliv součinnost. [REDAKCE] a [REDAKCE] sloužil ke sportování od 80. let minulého století. V současné době probíhá přestavba a nová výstavba [REDAKCE] které jako asfaltové cesty budou sloužit pro běh na kolečkových bruslích a in-line bruslích. Areál nebude komerčně využíván a mimo sportovní činnosti bude sloužit k volnému užití veřejností.“ Do protokolu následně správní orgán uvedl, že od jednatele do spisu přijal kopie dokumentů zaslaných obviněnou právnickou osobou dne 18.07.2024 AÚ AV ČR (elektronicky) a dále v listinné podobě oznámení o zahájení stavby ze dne 06.05.2024 a zápis o předání staveniště ze dne 19.04.2024.

Dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, má-li se provádět stavební činnost na území s archeologickými nálezy, jsou stavebníci již od doby přípravy stavby povinni tento záměr oznámit Archeologickému ústavu a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Je-li stavebníkem právnická osoba nebo fyzická osoba, při jejímž podnikání vznikla nutnost záchranného archeologického výzkumu, hradí náklady záchranného archeologického výzkumu tento stavebník; jinak hradí náklady organizace provádějící archeologický výzkum. Obdobně se postupuje, má-li se na takovém území provádět jiná činnost, kterou by mohlo být ohroženo provádění archeologických výzkumů. Přitom archeologickým nálezem se, ve smyslu ust. § 23 odst. 1 téhož zákona, rozumí věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí. V dané souvislosti je třeba uvést také Úmluvu o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidované) publikované pod č. 99/2000 Sb.m.s. (dále jen „Úmluva“), která je v souvislosti s ustanovením čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, v platném znění součástí právního řádu České republiky na úseku ochrany archeologického dědictví, a v souladu se kterou jsou příslušné správní orgány povinny dle ust. § 2 odst. 1 správního řádu postupovat. Cílem Úmluvy je podle jejího čl. 1 odst. 1 ochraňovat archeologické dědictví jako zdroj evropské kolektivní paměti a jako nástroj historického a vědeckého studia. Za tím účelem se dle odst. 2 téhož článku za součástí archeologického dědictví považují veškeré pozůstatky a objekty a jakékoli jiné stopy po lidstvu z minulých období, jejichž uchování a studium umožňuje vysledovat vývoj historie lidstva a jeho vztah k přirozenému prostředí, o nichž jsou hlavními zdroji informací vykopávky nebo objevy a další metody výzkumu lidstva, které jsou situovány na jakémkoli místě,

kteře spadají pod jurisdikci Stran uvedených v Úmluvě. Podle odst. 3 téhož článku se do archeologického dědictví zahrnují stavby, konstrukce, skupiny budov, zastavěná území, movité objekty, památky dalšího druhu a také jejich související prostředí nacházející se jak na souši, tak pod vodou. Podle čl. 3 Úmluvy se Česká republika mj. zavázala za účelem zachování archeologického dědictví uplatňovat procedury k povolování vykopávek a dalších archeologických činností a k dozoru nad nimi tak, aby se zabránilo odstraňování součástí archeologického dědictví. Územím s archeologickými nálezy se tedy rozumí území, či místo původního výskytu archeologických nálezů nemovitých a/nebo movitých, na němž již byly registrovány jakékoliv archeologické nálezy movité či nemovité povahy, na němž je lze odůvodněně očekávat, či na němž jejich výskyt není vyloučen. Za území bez archeologických nálezů lze označit pouze takové území, na němž byly prokazatelně odtěženy veškeré uloženy čtvrtohorního stáří.

V daném případě má správní orgán za prokázané, že stavebníkem je obviněná právnická osoba.

Je nepochybné, že zahájení výkopových prací nebylo ze strany obviněné právnické osoby AÚ AV ČR předem oznámeno. Základní účel ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, kterým je zabezpečit, aby mohl Archeologický ústav, popř. oprávněná organizace, v časovém předstihu uplatnit požadavky na záchranu a vědeckou dokumentaci případných archeologických nálezů, tak již evidentně nemohl být plně v důsledku protiprávního jednání obviněné právnické osoby naplněn.

Na základě podaného vysvětlení správní orgán dospěl k závěru, že ze všech uvedených skutečností vyplývá, že výkopová činnost spojená se stavbou [redacted] na předmětných pozemcích nebyla Archeologickému ústavu AV ČR v době přípravy oznámena. Tím, že obviněná právnická osoba zahájila na dotčených pozemcích výkopové práce, již nemohla splnit oznamovací povinnost vůči Archeologickému ústavu dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči a naplnila tak skutkovou podstatu přestupku dle ust. § 35 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči a je tak naplněno i ust. § 5 zákona č. 250/2016 Sb. – přestupkem je společensky škodlivý protiprávní jev, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, přičemž se jedná o přestupek, jehož pachatelem je právnická osoba ve smyslu ust. § 20 zákona č. 250/2016 Sb.

Správní orgán považuje za prokázané, že při realizaci výkopových prací souvisejících se stavební činností na pozemcích parc. č. [redacted] v k. ú. Bystřice pod Hostýnem, okr. Kroměříž, Zlínský kraj tak obviněná právnická osoba spáchala přestupek uvedený ve výrokové části tohoto rozhodnutí, tzn. nesplnila oznamovací povinnost stanovenou v ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, neboť jako stavebník provedla výkopové práce, aniž by záměr provádět tuto činnost na území s archeologickými nálezy již od doby přípravy stavby oznámila Archeologickému ústavu.

Správní orgán se také zabýval důvody pro zánik odpovědnosti za přestupek ve smyslu ust. § 29 zákona č. 250/2016 Sb., a dospěl k názoru, že žádný z těchto důvodů nebyl naplněn. Promlčecí doba s ohledem na dobu spáchání přestupku neuplynula, nedošlo ani k zániku osoby jako pachatele. Dle správního orgánu není důvodu pro zproštění odpovědnosti osoby za přestupek ve smyslu ust. § 21 zákona č. 250/2016 Sb.

Správní orgán dále zvažil kritéria pro výměru správního trestu (ust. § 37 zákona č. 250/2016 Sb.). Správní orgán tedy vycházel z povahy a závažnosti přestupku. Jak je již uvedeno výše, základním účelem ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, je zabezpečit, aby mohl Archeologický ústav, popř. oprávněná organizace, v časovém předstihu uplatnit požadavky na záchranu a vědeckou dokumentaci případných archeologických nálezů. Tyto nálezy pak mohou významným způsobem přispět k poznání historie dotčeného místa, dějin lidstva obecně i ve vazbě na konkrétní osídlení lokality. Tento veřejný zájem nebyl (vlivem nesplnění oznamovací povinnosti) naplněn. Způsobem spáchání přestupku tedy bylo nesplnění oznamovací povinnosti dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, což znamená pasivní přístup pachatele k zákonem stanovenému úkonu a přestupek jednorázový. Jak je zřejmé z výpovědi jednatele obviněné právnické osoby, nesplnění oznamovací povinnosti nebylo dáno úmyslem poškodit zájmy památkové péče, nýbrž nedbalostním jednáním. Jednatel právnické osoby byl na základě informací získaných z koordinovaného závazného stanoviska (to bylo podkladem pro rozhodnutí MěÚ Bystřice pod Hostýnem, odboru územního

plánování a stavebního řádu čj. MUBPH 11544/2023 ve věci stavebního povolení předmětných stavebních prací), že záměrem nebudou dotčeny zájmy památkové péče, přesvědčen, že pod danou oblast spadají i zájmy archeologické. Byť toto mylné přesvědčení v žádném případě ze stavebníka nesňalo zákonem stanovenou oznamovací povinnost, správní orgán vzal tuto okolnost jako polehčující okolnost, neboť zakládá na tom, že jednání stavebníka nebylo vedeno úmyslem poškodit zájmy chráněné zákonem o státní památkové péči.

Správní orgán se zabýval dalšími polehčujícími okolnostmi v rámci řešeného přestupku, která vyplynula z podaného vysvětlení. Polehčující okolností je objektivní skutečnost, že obviněná právnická osoba okamžitě po zjištění svého pochybení aktivně vstoupila do jednání se zástupci archeologické obce (zaslala AÚ AV ČR podklady o probíhající činnosti a nabídla součinnost). V rámci podání vysvětlení se správním orgánem řádně spolupracovala a snažila se poskytnout maximální součinnost ke zjištění skutečností rozhodných pro zjištění stavu věci. Další polehčující okolností je rovněž to, že práce částečně probíhají v plochách, které již v minulosti byly dotčeny úpravami pro sportoviště, tudíž na nich nelze relevantně předpokládat narušení archeologických situací. Pozemky se nachází na území s archeologickými nálezy III. kategorie, kde výskyt archeologických nálezů sice není doložen, ale nelze jej vyloučit. Jde tedy o území, kde o narušení archeologických situací lze uvažovat pouze hypoteticky, což má rovněž zásadní dopad na formu správního trestu, respektive o reálné míře škodlivosti protiprávního jednání. Jako polehčující okolnost nedbalostního přestupku vzal správní orgán i okolnost, že k protiprávnímu jednání došlo realizací projektu, který směřuje k naplnění jiného veřejného zájmu, tedy při realizaci záměru, jehož výsledkem má být prostor veřejného sportoviště, jehož cílem je nezištně prospět lidskému fyzickému i duševnímu zdraví.

Přestupek dle ust. § 35 odst. 2 písm. f) zákona o státní památkové péči, spočívající v nesplnění oznamovací povinnosti dle ust. § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči, lze dle správního orgánu považovat u obviněné právnické osoby za prokázaný. Dle ustanovení § 35 odst. 5 písm. b) zákona o státní památkové péči krajský úřad může uložit pokutu do výše 4.000.000 Kč právnické osobě či fyzické osobě podnikající, která se dopustí přestupku tím, že nesplní oznamovací povinnost stanovenou v § 22 odst. 2 zákona o státní památkové péči.

Správní orgán považuje skutkové zjištění za dostatečné, proto formou příkazu uložil obviněné právnické osobě správní trest napomenutí. Správní orgán dospěl k závěru, že tato forma správního trestu je v případě obviněné právnické osoby dostatečná, přiměřená a v souladu s uvedenými okolnostmi. Správní orgán má za to, že uvedený správní trest a již samotné projednání splní preventivní funkci – to znamená, že bude směřovat k tomu, aby ze strany obviněné právnické osoby nedocházelo k opakování protiprávního jednání a tedy porušování zákona o státní památkové péči v předmětné věci. Dle správního orgánu je stanovení správního trestu napomenutí oprávněné a na místě, neboť v řízení nebylo prokázáno, že by pachatel nesplnil svou oznamovací povinnost záměrně s úmyslem vyhnout se realizaci archeologického průzkumu a poškodit zájmy památkové péče, nebo že by úmyslně neposkytl součinnost správnímu orgánu při řízení. Obviněná právnická osoba sama aktivně vstoupila do jednání se zástupci archeologické péče poté, co zjistila své pochybení, naopak ke dni podání vysvětlení nebylo zřejmé, zda ze strany archeologické obce vůbec bude zájem na dosud nedotčených plochách řešených pozemků archeologický průzkum. To vše podstatným způsobem snižuje společenskou škodlivost přestupku.

V souladu s ust. § 150 odst. 4 poslední věta správního řádu správní orgán neukládá povinnost nahradit náklady řízení.

Jak je již výše uvedeno, při stanovení druhu a výše správního trestu přihlédl správní orgán k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k osobním poměrům pachatele přestupku. Správní orgán považuje vzhledem k výše popsáným skutečnostem uložení správního trestu napomenutí za adekvátní a dostačující. Správní orgán má za to, že druh a výše správního trestu odpovídá účelu sledovanému zákonem k dosažení individuální i generální prevence a rovněž splní i svůj výchovný účel.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podat odpor do 8 dnů ode dne jeho oznámení, a to ke Krajskému úřadu Zlínského kraje, odboru kultury a památkové péče. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje; to neplatí, byl-li podán nepřípustný nebo opožděný odpor. Zpětvzetí odporu není přípustné.

Pokud po podání odporu bude vydáno rozhodnutí, kterým bude obviněný uznán vinným z přestupku, bude mu, kromě správního trestu, též uložena povinnost nahradit náklady řízení.

Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Ing. Mgr. Monika Eretová

vedoucí odboru kultury a památkové péče